

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **M. Š.**
bytem X
zastoupené Mgr. Petrem Vodkou,
advokátem, se sídlem Orlí 27, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 26. 11. 2019, č. j. JMK 169056/2019, sp. zn. S-JMK
162244/2019/OD/No,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Brna, odbor dopravněsprávních činností (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 18. 10. 2019, č. j. ODSČ-13391/19-33, sp. zn. ODSČ-13391/19-DOS/PŘ (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně shledána vinnou ze spáchání přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „silniční zákon“), kterého se dopustila z nedbalosti tím, že se dne 12. 6. 2019 v 09:00 hod. jako chodkyně v Brně na ulici Hněvkovského v prostoru zastávky MHD nechovala ohleduplně a ukázněně, když na přechodu pro chodce bezprostředně vstoupila do jízdního profilu autobusu tov. zn. Setra, reg. zn. X, kterým ve směru od ulice Černovická v levém jízdním pruhu ze dvou možných příjezdů řidič J. O. Došlo ke střetu. Při dopravní nehodě došlo ke zranění žalobkyně, hmotná škoda nevznikla. Uvedeným jednáním žalobkyně porušila ustanovení § 4 písm. a) a § 54 odst. 3 silničního zákona.
3. Za spáchání přestupku byla žalobkyni podle ustanovení § 125c odst. 5 písm. g) ve spojení s ustanovením § 35, § 36, § 37, § 38, § 39, § 40 a § 95 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), § 79 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a vyhlášky č. 520/2005 Sb. uložena sankce ve formě pokuty ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

II. Žaloba

4. V žalobě žalobkyně předně uvedla, že byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech, neboť jí bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí, jímž byla žalobkyni uložena sankce, aniž by se dopustila protiprávního jednání, ze kterého byla obviněna. Správní orgány na základě provedených důkazů dospěly k nesprávným skutkovým zjištěním a nesprávně věc posoudily i po právní stránce.
5. Žalobkyně nesouhlasila s právním názorem žalovaného, že zavinila předmětnou nehodu, zaznamenanou na videozáznamu, který zachycuje provoz v daném úseku a sražení žalobkyně projíždějícím autobusem. Žalobkyně má za to, že nehodu způsobil autobus tov. zn. Setra, reg. zn. X. Sama žalobkyně se protiprávního jednání nedopustila. Žalobkyně situaci viděla tak, že jí dával přednost nákladní automobil, a proto vkročila na přechod pro chodce, který se snažila překonat s ohledem na ustanovení § 54 odst. 3 silničního zákona ve větě „*Jakmile vstoupí chodec na přechod pro chodce nebo na vozovku, nesmí se tam bezdůvodně zastavovat nebo zdržovat.*“, přičemž toto pravidlo žalobkyně dodržela a byla sražena autobusem. Zatímco žalobkyně vstupovala na volný přechod pro chodce, řidič autobusu před přechodem vůbec nepřibrzdl a plnou rychlostí vjel na tento přechod, kde došlo ke střetu s žalobkyní.
6. Žalovaný sice odkazoval na pořízený videozáznam, jeho hodnocení skutečností z tohoto záznamu vyplývajících však nemůže obstát. Ze záznamu je zřejmé, že před nehodou projely místem dva osobní automobily, které před přechodem přibrzdlily, řidiči těchto vozidel tedy zachovali náležitou míru opatrnosti i s ohledem na fakt, že na blízké zastávce zastavil autobus a bylo možné očekávat přecházející cestující. Naopak řidič autobusu, profesionál, ač neviděl přes nákladní automobil stojící v pravém jízdním pruhu na pravou část přechodu, vůbec nepřibrzdl a plnou rychlostí srazil žalobkyni. Pro danou věc je podle žalobkyně zcela bez významu, z jakého důvodu nákladní automobil zastavil, neboť to nemělo žádný vliv na povinnost řidiče autobusu před přechodem zpomalit či zastavit. Příčinou nehody tak byla neohleduplná jízda řidiče autobusu.

7. Žalovaný dále nevzal v potaz rozdílné postavení chodce a autobusu v silničním provozu. Profesionální řidič autobusu, který je nebezpečný pro chodce, by měl být obzvláště opatrný a před přechodem přibrzdit. Úvaha žalovaného, že nákladní automobil v pravém jízdním pruhu zastavil před přechodem již před delší dobou a za tuto dobu nikdo nepřecházel, nemůže posloužit. Použitý pojem „delší doba“ je dle žalobkyně zavádějící, z napadeného rozhodnutí ani není zřejmé, o jak dlouhou dobu se mělo jednat. Není ani zřejmé, proč by měl řidič autobusu ze skutečnosti, že v souběžném pruhu stojí vozidlo před přechodem, dovozovat, že se po přechodu nikdo nepohybuje. Naopak tato situace řidiče autobusu na možné ohrožení chodců upozorňovala. To, že dcera žalobkyně si v poslední chvíli před střetem autobusu všimla, svědčí o tom, že se autobus přirýchl rychlostí, která neodpovídala momentální nepřehledné dopravní situaci.
8. Skutečnost, že se žalobkyně střetla s pravou boční stranou autobusu rovněž potvrzuje závěr o neadekvátní rychlosti autobusu vzhledem k dané situaci v provozu. Žalobkyně nebyla schopna na uvedenou situaci ani reagovat, neboť přijíždějící autobus podle videozáznamu ani neviděla. Žalovaný přitom po žalobkyni požaduje, aby mezi pruhy zastavila a pohledem zhodnotila situaci. Tím by však porušila ustanovení § 54 odst. 3 silničního zákona.
9. Podle žalobkyně dále žalovaný dezinterpretuje ustanovení § 54 odst. 3 silničního zákona ve větě „*Chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku bezprostředně před blížícím se vozidlem.*“ Žalobkyně nevstoupila na přechod bezprostředně před blížícím se vozidlo, neboť vstoupila na přechod, před kterým stál nákladní automobil, který jí dával přednost bez ohledu na to, z jakého důvodu před přechodem zastavil. Autobus žalobkyni srazil při přecházení přechodu, a to za jeho polovinou. V ustanovení § 53 odst. 3 silničního zákona není obsaženo omezení či pokyn k tomu, aby chodec při přechodu více proudové vozovky zastavoval mezi pruhy a vyhlížel auto v následujícím jízdním pruhu.
10. Chybné jsou i závěry žalovaného o nepovinnosti řidiče zastavit před přechodem v případě, že si nemůže být objektivně jistý přítomností chodců na přechodu. Profesionální řidič autobusu nepřizpůsobil svoji jízdu situaci a porušil ustanovení § 4 odst. 2 písm. f) a § 5 odst. 1 písm. h) silničního zákona. Opatrnost tedy měl zachovat především řidič autobusu, vzhledem ke zkušenostem a okolnostem dopravní situace. Příčinou dopravní nehody tak nebylo jednání žalobkyně, ale porušení právních povinností ze strany řidiče autobusu. Žalobkyně dopravní nehodu nezavinila, není za ni odpovědná a nemůže za ni být trestána.
11. Vzhledem k uvedenému žalobkyně navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve svém vyjádření s podanou žalobou nesouhlasil a uvedl, že námitky v žalobě obsažené považuje za zcela nedůvodné. Žalovaný měl dále za to, že postupoval správně, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.)
a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
14. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
15. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
16. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
17. Žalobkyně namítala, že správní orgány na základě provedených důkazů dospěly k nesprávným skutkovým zjištěním a nesprávně věc posoudily po právní stránce.
18. K tomu krajský soud v první řadě uvádí, že žalovaným i správním orgánem I. stupně uvedená interpretace videozáznamu je podle názoru soudu správná a odpovídá správními orgány uvedené verzi skutkového děje. Následné právní posouzení správními orgány krajský soud rovněž považuje za správné.
19. Podle ustanovení § 4 písm. a) silničního zákona *při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu.*
20. Podle ustanovení § 54 odst. 3 silničního zákona *jakmile vstoupí chodec na přechod pro chodce nebo na vozovku, nesmí se tam bezdůvodně zastavovat nebo zdržovat. Nevidomý chodec signalizuje úmysl přejít vozovku mávnutím bílou slepeckou holí ve směru přecházení. Chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku, přijíždějí-li vozidla s právem přednostní jízdy; nachází-li se na přechodu pro chodce nebo na vozovce, musí neprodleně uvolnit prostor pro projetí těchto vozidel. Chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku bezprostředně před blížícím se vozidlem. Chodec musí dát přednost tramvaji.*
21. Co se týká skutkového stavu, ve věci byl naprosto stěžejní videozáznam, pořízený kamerou umístěnou v autobusu městské hromadné dopravy jedoucím po ulici Hněvkovského ve směru k ulici Černovické, tedy v opačném směru, než se stala nehoda. Z videozáznamu je zjevné, že v době nehody panoval na ulici Hněvkovského hustý provoz. Na videozáznamu je vidět, jak na zastávku městské hromadné dopravy ze směru od ulice Černovická přijel autobus, přičemž zastávka se nachází v pravém jízdním pruhu, přímo za přechodem pro chodce. Za autobusem jedoucí nákladní automobil zastavil v pravém jízdním pruhu před přechodem pro chodce a ponechal přechod volný. V levém jízdním pruhu pokračovali řidiči vozidel v pomalé jízdě.

Následně z autobusu na zastávku městské hromadné dopravy vystoupili pasažéři, mezi nimiž byla i žalobkyně s dcerou. Na videozáznamu lze následně vidět, jak žalobkyně vstoupila do prostoru přechodu pro chodce před nákladní automobil a bez jakéhokoliv zastavení či ohlédnutí pokračovala v přecházení až do střetu s autobusem tov. zn. Setra, který jel relativně nízkou rychlostí v levém jízdním pruhu, přičemž je na videozáznamu rovněž zřetelně vidět, že se žalobkyni snažila její dcera stáhnout zpět, nicméně i přesto došlo ke střetu žalobkyně a autobusu. Z videozáznamu je přitom zcela zjevné, že žalobkyně narazila do pravého boku projíždějícího autobusu. Rovněž je zjevné, že se žalobkyně před vstupem do levého jízdního pruhu ani na chvíli nezastavila a nerozhlédla se.

22. Pokud se tedy žalobkyně snažila videozáznam interpretovat ve svůj prospěch, je nutno konstatovat, že není relevantní, jakým způsobem žalobkyně subjektivně vnímala průběh skutkového děje, neboť skutkový děj byl zachycen na videozáznamu, z něhož je nepochybné, že žalobkyně nevynaložila dostatečnou míru opatrnosti při přecházení přechodu tak, aby nedošlo k dopravní nehodě. Naopak je z videozáznamu zjevné, že žalobkyně narazila do pravého boku autobusu tov. zn. Setra, přičemž kdyby se před vstupem do levého jízdního pruhu dostatečně rozhlédla a nevstoupila do jízdního profilu autobusu, nemohlo by tímto způsobem k dopravní nehodě vůbec dojít.
23. Na základě toho pak lze dospět k závěru, že příčinou nehody bylo skutečně jednání žalobkyně, která pokračovala v chůzi po přechodu pro chodce, aniž by si jakkoliv ověřila, zda nevstupuje do jízdní dráhy projíždějícímu autobusu tov. zn. Setra. Pokud žalobkyně namítá, že autobus projíždějící k přechodu pro chodce ani neviděla, pak na základě videozáznamu lze jednoznačně uzavřít, že žalobkyně jej ani vidět nemohla, neboť se před pokračováním v přecházení přechodu do levého jízdního pruhu vůbec nerozhlédla a nepřesvědčila se, zda nevstupuje do prostoru před bezprostředně se blížící vozidlo.
24. Rovněž je nepřipadná námitka žalobkyně, že dodržela pravidlo obsažené v ustanovení § 54 odst. 3 věty první silničního zákona, tj. jakmile vstoupila na přechod pro chodce, bezdůvodně se tam nezastavovala či nezdržovala. K tomu však soud uvádí, že zákaz bezdůvodného zastavení či zdržení se na přechodu pro chodce neznamená, že v případě přechodu pro chodce na vícepruhové vozovce chodec bez další obezřetnosti přejde celý přechod skrze všechny jízdní pruhy. Pokud by se žalobkyně na přechodu pro chodce zastavila za účelem rozhlédnutí se, zda v levém jízdním pruhu nejede vozidlo, rozhodně by se o porušení předmětného ustanovení zákona nejednalo, takové zastavení či zdržení se totiž nelze označit za bezdůvodné. Naopak je třeba ustanovení § 54 odst. 3 interpretovat v kontextu s ustanovením § 4 písm. a) silničního zákona, kdy *„toto ustanovení vymezuje obecné zásady chování všech účastníků silničního provozu, podle kterých jsou interpretována všechna následující konkrétní pravidla provozu na pozemních komunikacích. Vždy je tedy třeba dodržovat pravidla provozu tak, aby obecné zásady byly naplněny. Vlastní jednání účastníka silničního provozu (ohleduplnost a ukázněnost, které mají zabránit ohrožení života, zdraví nebo majetku všech osob – tedy i sebe sama, poškození životního prostředí a ohrožení života zvířat) musí adekvátně odpovídat jak objektivní situaci (existující stavební a dopravně technický stav pozemní komunikace, povětrnostní podmínky, momentální situace v provozu), tak subjektivnímu stavu fyzické osoby (fyzické a psychické schopnosti a aktuální zdravotní stav). (...)“* (viz Kovalčíková, D., Štandera, J.: Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H.

Beck, 2021, s. 19-22. Dostupné na www.beck-online.cz). V tomto kontextu je pak zřejmé, že primárně měla žalobkyně dodržovat ohleduplné a ukázněné chování v provozu na pozemních komunikacích v souladu s ustanovením § 4 písm. a) silničního zákona a mj. měla své chování v provozu na pozemní komunikaci přizpůsobit situaci v provozu na pozemních komunikacích, která byla v danou dobu nepřehledná jak pro chodce, tak pro řidiče.

25. Dále je v této souvislosti nutno poukázat na skutečnost, že v ustanovení § 54 odst. 3 silničního zákona je obsažena i věta čtvrtá, která zakazuje vstup na přechod pro chodce bezprostředně před blížícím se vozidlem. Přesto, že to z uvedeného ustanovení přímo nevyplývá, v něm uvedené pravidlo se bude vztahovat na každý jízdní pruh zvlášť, byť je řidič vozidla v dalším jízdním pruhu za určitých okolností povinen chodci umožnit bezpečné přejití vozovky. Tato situace však v nyní posuzovaném případě nenastala (viz dále).
26. Z videozáznamu totiž rovněž vyplynulo, že nákladní automobil stál za autobusem stojícím na zastávce městské hromadné dopravy po delší dobu, jak uvedl i žalovaný, resp. stál na tomto místě již ve chvíli, kdy autobus tov. zn. Setra přijížděl k přechodu pro chodce, a z pohledu řidiče autobusu tov. zn. Setra tak skutečně nemuselo být na první pohled zjevné, že nákladní automobil dává přednost chodcům, naopak se situace mohla spíše jevit tak, že nákladní automobil čeká, až se rozjede kolona před ním, resp. autobus ze zastávky městské hromadné dopravy. Proto soud považuje za příležitý odkaz žalovaného na komentář k ustanovení § 5 odst. 2 písm. f) silničního zákona, z něhož vyplývá, že „(...) by však mělo jít o reakci na vozidlo, které mění rychlost jízdy s ohledem na chodce hodlajícího vstoupit na přechod nebo se na něm nacházejícího, nikoliv na stojící či zpomalující vozidlo z jiného důvodu.“ (viz Kovalčíková, D., Štandera, J.: Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 22-30. Dostupné na www.beck-online.cz). Pokud tedy žalobkyně namítala, že vstoupila na přechod pro chodce poté, co jí dal přednost nákladní automobil stojící před přechodem, nelze tuto námitku považovat za důvodnou, neboť nákladní automobil žalobkyni zjevně přednost nedával a zastavil již dříve z důvodu situace v provozu a z důvodu, že před ním zastavil autobus městské hromadné dopravy na zastávce. Řidič autobusu tov. zn. Setra tedy žádnou svoji povinnost neporušil, když plynule pokračoval v jízdě a nereagoval automaticky na stojící nákladní automobil, neboť v tu chvíli nákladní automobil již neměnil rychlost jízdy s ohledem na přecházející žalobkyni, ale stál na místě kvůli aktuální situaci v provozu, tj. kvůli autobusu stojícímu na zastávce městské hromadné dopravy.
27. Pokud tedy žalobkyně uvádí, že vstupovala na volný přechod pro chodce, neboť ji pustil v pravém pruhu stojící nákladní automobil, měla se přesvědčit i o tom, že je volný i levý jízdní pruh. Na levý jízdní pruh však dostatečně přes nákladní automobil neviděla, stejně jako ji nemohl vidět přijíždějící autobus tov. zn. Setra, který však ani nemohl bezprostředně reagovat na situaci v provozu, když nákladní vozidlo v pravém pruhu stálo již v době příjezdu autobusu tov. zn. Setra k přechodu pro chodce. Zároveň je však z videozáznamu zřejmé, že autobus tov. zn. Setra nepřijížděl k přechodu nepřiměřenou rychlostí.
28. Jak uvádí žalobkyně, v ustanovení § 53 odst. 3 silničního zákona sice není přímo obsaženo omezení či pokyn k tomu, aby chodec při přechodu více proudové vozovky zastavoval mezi pruhy a vyhlížel vozidlo v následujícím jízdním pruhu, nicméně

povinnost nevstupovat do dráhy bezprostředně příjíždějícímu vozidlu platí pro každý jízdní pruh zvlášť, a to zejména v situaci, kdy je provoz na pozemní komunikaci hustý a nepřehledný. To, že se žalobkyně po překonání pravého jízdního pruhu ani nerozhlédla a plynule pokračovala v přecházení přechodu pak svědčí o její nedostatečné opatrnosti při přecházení, neboť chodec nemá na přechodu absolutní přednost, ale má rovněž povinnost neohrozit sebe ani ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích, jak uvedly i správní orgány.

29. Lze tedy uzavřít, že žalovaný i správní orgán I. stupně na základě výše uvedeného dostatečně zhodnotili skutkový stav a následně správně právně posoudili se závěrem, že žalobkyně se protiprávního jednání dopustila, když se nechovala ohleduplně a ukázněně jako chodkyně při účasti na provozu na pozemních komunikacích.

V. Závěr a náklady řízení

30. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalovaného nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. Skutkový stav věci byl tedy zjištěn v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Soud neshledal ve správním řízení žádná procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
31. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
32. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.
33. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. ledna 2023

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

